ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України
від 09 березня 2021 року № 407»

1. Мета

Проєкт наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09 березня 2021 року № 407» (далі – проєкт наказу) розроблено з метою уточнення змісту висновків лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я, якими визначено потребу в постійному сторонньому догляді стосовно осіб, які через наявність порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та/або самообслуговуватися.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Необхідність видачі висновків лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я, якими визначено потребу в постійному сторонньому догляді, обґрунтовується, зокрема, такими нормативними вимогами:

частиною другою статті 3 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»;

підпунктами «б», «в» пункту 1, підпунктом «б» пункту 2, пунктами 3, 4, 6 частини першої статті 7 Закону України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю»;

абзацом п'ятнадцятим пункту 2, абзацами тринадцятим, чотирнадцятим пункту 3 частини дванадцятої статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»;

пунктами 9, 14 частини першої статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»;

абзацами сьомим, восьмим підпункту 1 пункту 7, абзацом другим пункту 10, пунктом 10^1 Порядку подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 859;

абзацом сьомим пункту 5, абзацами п'ятим, шостим пункту 10 Порядку подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 року № 1040.

Зважаючи на те, що вказаними актами законодавства встановлено не одну, а цілу низку цілей використання висновків лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я, якими визначено потребу в постійному сторонньому догляді, недоцільно зазначати у таких висновках та інструкціях щодо їх заповнення конкретну мету їх надання, а в інструкціях щодо їх заповнення –

також перелік місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, до яких відповідні висновки мають бути надані.

Крім того, з огляду на подібність змісту двох форм висновків, якими визначено потребу в постійному сторонньому догляді стосовно осіб, які через наявність порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися, та громадян похилого віку, які мають когнітивні порушення, пропонується об'єднати їх в одну форму висновку, яким буде визначено потребу в постійному сторонньому догляді стосовно осіб, які через наявність порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та/або самообслуговуватися.

Разом з тим, надання соціальної послуги з догляду здійснюється після проведення відповідного оцінювання потреб особи. При цьому відповідно до пункту 3 частини восьмої статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах зобов'язані проводити надавачі соціальних послуг. З огляду на це, до функцій медичних працівників, у тому числі членів лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я, не належить визначення способу надання соціальної послуги з догляду надавачами соціальних послуг.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом наказу пропонується внести зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09 березня 2021 року № 407 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 квітня 2021 року за № 510/36132. Зокрема, передбачається:

1) внести зміни до форми первинної облікової документації № 080-4/о «Висновок про наявність порушення функцій організму через які невиліковно хворі особи не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися і потребують соціальної послуги з догляду на непрофесійній основі» та інструкції щодо її заповнення, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 09 березня 2021 року № 407, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 квітня 2021 року за № 510/36132 (далі – форма № 080-4/о);

2) виключити форму первинної облікової документації № 080-2/о «Висновок про наявність когнітивних порушень у громадян похилого віку, внаслідок яких вони потребують надання соціальної послуги з догляду на непрофесійній основі» та інструкцію щодо її заповнення затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 09 березня 2021 року № 407, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 15 квітня 2021 року за № 510/36132. При цьому передбачається, що в разі виявлення когнітивних порушень у громадян похилого віку, внаслідок яких вони потребують постійного стороннього догляду, має заповнюватися форма № 080-4/о, до якої пропонується внести зміни.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров’я»;

Закон України «Про соціальні послуги»;

Закон України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»;

Закон України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю»;

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»;

Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»;

Закон України «Про захист персональних даних»;

Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»;

постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 859 «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі»;

постанова Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 року № 1040 «Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту наказу не потребує додаткового фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт наказу перебував з 08 жовтня 2025 року по 08 листопада 2025 року на громадському обговоренні відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». За результатами консультацій з громадськістю пропозицій та зауважень не надходило.

Проєкт наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт наказу погоджено з Міністерством соціальної політики, сім’ї та єдності України, Міністерством оборони України, Пенсійним фондом України, Державною регуляторною службою України, Державною службою статистики України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, громадською спілкою «Всеукраїнське громадське об’єднання «Національна Асамблея людей з інвалідністю України», громадською організацією «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги».

Проєкт наказу потребує повторного погодження з Міністерством цифрової трансформації України та Державною регуляторною службою України.

Проєкт наказу потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проєкт наказу стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг або цифрового розвитку, тому потребує проведення цифрової експертизи Міністерством цифрової трансформації України.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проєкту наказу не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту наказу не матиме впливу на ринкове середовище; підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Реалізація проєкту наказу позитивно вплине на забезпечення захисту прав та інтересів осіб, які потребують постійного стороннього догляду.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	**Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону**	**Пояснення очікуваного впливу**
Громадяни, які потребують постійного стороннього догляду	Позитивний	Забезпечення чіткого визначення потреби в постійному сторонньому догляді у відповідних висновках лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я.
Заклади охорони здоров'я	Позитивний	Відповідність функціям медичних працівників

		обов’язку членів лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров’я визначати у своїх висновках потребу в постійному сторонньому догляді.
Держава	Позитивний	Забезпечення чіткого визначення потреби в постійному сторонньому догляді у відповідних висновках лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров’я.

Міністр охорони здоров’я України **Віктор ЛЯШКО**
«_____» _____ 2025 року